

NARODNI LIST

Glasilo narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljke (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštne proste. — Uredništvo: Graška cesta št. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petična vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Beseda o slovenskem dijaštvu.

Vsi kulturni narodi posvečujejo svoji učeči se mladini pažnjo in pozornost, ker je od sedajnosti pri mladini navadno odvisna bodočnost naroda. Ko je lansko leto akademično društvo „Triglav“ v Celju slavilo svojo redko obletnico, pozdravili so jih štajerski Slovenci, letos ko je zborovalo slovensko narodnoradikalno dijaštvo iz vseh slovenskih dežel skozi 4 dni preteklega tedna v istem Celju, veseli se vsak prav narodnjak iz dna srca zaradi krasnega izida tega zborovanja. Podrobno so pisali o shodu večji listi, zlasti „Domovina“, mi se moremo tega važnega dogodka le v kratkih besedah dotakniti.

Narodno-radikalno dijaštvo pomeni neko posebno strujo med slovenskimi visokošolci in šteje na vsenčiliščih troje društev in sicer društvo „Tabor“ v Gradcu, društvo „Slovenijo“ na Dunaju in društvo „Adrijo“ v Pragi, ktera društva so med šolskim letom izobraževališča v njih združenih slovenskih dijakov v družabnem in znanstvenem oziru. Ti dijaki pa imajo zlasti za čas počitnic še skupno posebno društvo „Prosveto“, ki ima delovati med slovenskim ljudstvom z ustanavljanjem dobrih ljudskih knjižnic in z drugimi sredstvi narodne izobrazbe in obrambe. Od ostalih akademičnih društev „Triglava“ (Gradec), „Save“ (Dunaj) in „Ilirije“ (Praga) na eni strani ter od društev „Danica“ Dunaj in „Zarja“ Gradec na drugi strani se društva narodno-radikalnega dijaštva v marsičem razlikujejo. Prva izmed tu imenovanih društev se običajno označujejo kot narodno-napredna, slednji društvi ste strogo klerikalni, narodno-radikalno dijaštvo pa povdarja načelo, da se visokošolska mladina ne sme vpreči v nobeno politično stranko, ampak da mora dijak

skrbeti za svoje vsestransko izobraževanje ter da si mora ustvariti na podlagi svojih študij in izkušenj lastno trdno prepričanje in še le pozneje sodelovati pri političnih strankah. Narodno-radikalno dijaštvo zastopa strogo pravna načela glede zasebnega življenja, pobja dvobojevanje, pijančevanje in druge izgrede in vsako gojitev fraz in zunajnih oblik.

S tem, da si prideva ime narodno-radikalnega dijaštva, hoče ta struja dijaštva povdarjati da zastopa zmiraj in povsod brezobzirno narodna načela kot slovensko dijaštvo. Ni naša naloga in tudi ne naš namen odrekati kateremu delu slovenskega dijaštva trdno narodno prepričanje in delovanje. Slovenci v domovini z vso pravico pričakujemo, da nam vsa dijaška društva vzgoje popolne može, ki bodo v poznejših letih stebri naroda v njegovem boju za svoj napredek. Da smo razmerje društev kratko pojasnili, ima v prvi vrsti poučen namen nasproti našim bralcem, zlasti ob priliki, ko se bavimo kratkoma z zborovanji narodno-radikalnega dijaštva v Celju. Zasedovali smo zborovanje dijakov vse štiri dni in moramo z veseljem poudarjati, da je slovensko ljudstvo po vsi pravici ponosno, da ima na visokih šolah tako mladino. Predavanja, za ktera so se predavatelji očitno temeljito pripravili, so bila vseskozi prosta praznih fraz in polna vsebine, stvarna, podprta z podatki in bogata na zdravih nazorih in predlogih. O vsaki točki se je razvnel živahen razgovor, v kterega so posegli poleg dijakov tudi drugi gostje, zlasti poslanec dr. Tuma iz Gorice, poslanec Hribar iz Ljubljane, več profesorjev in učiteljev in tudi navzoči člani narodne stranke. Predavalo in razgovarjalo se je o družabnih, нравstvenih in organizacijskih zadevah in potrebah dijaštva, pa tudi o šolstvu

o izobraževalnem delu med narodom sploh in zlasti zanimiv je bil razgovor o narodnoobrambnem delu. Zlasti z ozirom na slednjo točko bi bilo prav želeli, da bi se slovensko občinstvo bilo živahnejše udeleževalo razprav in je le obžalovati, da mnogoterniki niso našli poti med naše vrlo dijaštvo, od kterega bi se bili lahko marsikaj naučili. Kot posameznost povdarjamo, da se je dijaštvo podrobno bavilo tudi z našim srednjošolskim vprašanjem in da se je prišlo do sklepa, da se mora, če ne letos, pa gotovo prihodnje leto otvoriti kot začetek slovenske višje gimnazije v Celju peti začasno zasebni gimnazijski razred ter polagoma gimnazija izpopolniti v celotno, če začasno tudi le zasebno gimnazijo s pravico javnosti. Ta sklep, ki ima tudi že stvarno podlago, bode gotovo razveselil našo javnost, ki je od poklicanih krogov doslej zastonj pričakovala podoben odločilni korak.

Pri vseh drugih narodih odločuje o napredku celokupnosti in nje bodočnosti inteligentni in najizobraženejši del naroda v posebni meri, blagor torej narodu, ki ima zdrav naraščaj inteligence (razumnosti) v učeči se mladini. V tem spoznanju izražamo tudi mi ob priliki znamenitega zborovanja narodno-radikalnega dijaštva vročo željo, naj slovenska akademična mladina navdušeno koraka naprej po oni poti, kakor jo je označil vsopred celjskega zborovanja.

Iz političnega sveta.

Jugoslovanski minister.

Zagrebski „Tagblatt“ prinaša brzojavko, ki mu jo je poslal predsednik avstrijske države

LISTEK.

Mihael Vošnjak,

oče slovenskega zadružništva.

Dne 18. t. m. slavi eden naših najslavnejših mož svojo sedemdesetletnico, mož, kateremu je ves čas njegovega življenja bilo pred očmi delo za osamosvojenje in gospodarsko ojačanje slovenskega naroda. Ta mož je Mihael Vošnjak, brat že tudi osivelega veterana na slovenskem političnem polju, dr. Josipa Vošnjaka.

Naša naloga je, da se kot izrecna gospodarska stranka spomnimo ob tej priliki moža, ki je z jekleno vztrajnostjo skozi desetletja deloval in še danes deluje na gospodarskem polju.

V Šoštanju se je kot sin usnjarja porodil Mihael Vošnjak dne 18. septembra 1837. Obiskoval je šolo doma, normalko v Celju, l. 1850. je prestopil v višjo realko v Gradcu. Tehniko je študiral v Gradcu in na Dunaju ter jo dovršil leta 1857. Šel je v železniško službo ter na raznih važnih mestih izborno opravljal težavno službo; svojo spretnost je posebno pokazal l. 1859. v Wörglu, ko se je prevažala avstrijska armada v Italijo, in l. 1866. kot postajenačelnik na Pragerskem istotako ob času prevažanja armade. L. 1869. je postal postajenačelnik v Zagrebu, ker se je kot vnet Slovan zameril Madžarom, so ga premestili na Dunaj, v Trst in Gradec k žel. nadzorstvu. L. 1879. je zaradi bolezni zapustil službo, se preselil v Celje ter začel delovati na gospodarskem in političnem polju. Kot tak je bil l. 1884. izvoljen od kmečkih občin celjskega okraja

v deželni zbor, l. 1885. pa v državni zbor, v katerem je deloval do l. 1897. neumorno ter odločno za svoj narod. L. 1887. je ustanovil „Dijaško kuhinjo“ v Celju. L. 1896. mu je umrla soproga; to ga je nagnilo, da se je odpovedal burnemu političnemu življenju ter se preselil v Gorico.

Kot narodni zastopnik je bil odločen bojevnik za gospodarske in politične pravice naroda; kot državni poslanec je pri ministru Pražaku izposloval slovenske vknjižbe v zemljiških knjigah; bojeval se je z vso odločnostjo proti ponemčenju uradov, posebno sodišč. Vso silo je zastavil za doseg savinske železnice ter železnice iz Grobelnega v Rogatec. Tudi za progo Kamnik—Polzela se je jako zanimal. Pri ministru Taaffeju je izposloval dovoljenje za ustanovitev južnoštajerske hranilnice v Celju; štaj. namestnik Kübeck jo je odklonil in dež. zbor je sklenil, da je ustanovitev protipostavna, ker je dež. odbor sklenil, da Celje ne sme biti sedež zavoda. Videti je, kako silno so se bali Nemci že takrat gospodarskega ojačenja Slovencev.

S svojo premišljeno in trezno taktiko je tudi dosegel ustanovitev slovenskih paralel na gimnaziji v Mariboru l. 1891. in pozneje z železno vztrajnostjo kljub silnim viharjem v nemškem taboru l. 1895. tudi slovensko-nemško nižjo gimnazijo v Celju.

Izposloval je tudi potom kompromisa hiralnico v Vojniku.

Enake, če ne večje zasluge ima Mihael Vošnjak na gospodarskem polju. Spoznal je, da je zadružništvo temelj narodnega obstoja in napredka, zato se je z vso resnostjo oprijel zadružnega dela. Postal je organizator in voditelj slo-

venskega zadružništva. Predno je začel Mihael z delom, je bilo na Slovenskem 7 denarnih zavodov. Izdelal je vzorna pravila za posojilnice takozvanega mešanega ali Vošnjakovega ustroja, ki vsebuje načela Sahultze-Delitzscha in Raiffeisena. L. 1881. je ustanovil celjsko posojilnico. Od tistega časa je zadružništvo krasno napredovalo in danes imamo na Slovenskem okoli 500 posojilnic in 200 drugih zadrug. L. 1883. je ustanovil kot denarno centralo vseh zadrug „Zvezo slovenskih posojilnic, najstarejšo kmečko zadružno zvezo v Avstriji. Ker se je zveza v nekaterih ozirih pokazala kot nepopolna, je Mihael Vošnjak delal neumorno na nje preustrojitve ter je to dosegel l. 1905., ko se je preustrojila v današnjo Zadružno Zvezo v Celju, kateri še Mihael Vošnjak danes predseduje. „Zveza slovenskih posojilnic“ je danes, samo še lastnica tiskarne, knjigovoznice in trgovine in nima z denarnim prometom med posojilnicami ter z Zadružno Zvezo nikakih stikov. „Zadružna Zveza“ si je kupila že tudi hišo, lepo poslopje nasproti pošti v Celju, katero je bodoči „Zadružni dom“, kjer bodo pisarniški prostori in skladišča „Zadr. Zveze“.

To so v kratkih potezah uspehi, katere je skozi desetletja z jekleno voljo dosegel Mihael Vošnjak, od takrat, ko še drugod po Avstriji ni bilo o zadružnem delu ni duha ni sluha, pa do današnjega dne. Možno, ki je toliko v nesebični ljubezni storil za svoj narod, mora biti hvaležno slovensko ljudstvo in zato kličemo starosti slovenskih zadrugarjev k njegovi sedemdesetletnici: Daj bog, da bi še dolgo vrsto let vodil slovensko zadružništvo do novih uspehov, do lepih ciljev!

zbornice dr. Weiskirchner na vprašanje lista, kako misli on o jugoslovanskem ministru: „Za svojo osebo bi imenovanje jugoslovanskega ministra simpatično pozdravil.“ „Tagblatt“ pripominja, da avstrijska vlada samo še čaka z imenovanjem, da bi mogla to mesto Jugoslovonom „drago prodati“.

Sklicani deželni zbori.

Za dne 16. septembra 1907 so sklicani deželni zbori: češki, gališki, zgornjeavstrijski, solnograški, štajerski, koroški, bukovinski, moravski in šleski.

Hrvatski sabor

bo najbrž v novembru sklican, takoj razpuščen — in v spomladi l. 1908. se vrše nove volitve.

Shod srbskih kmetovalcev.

Od dne 8. t. mes. naprej je bil v Belgradu shod poljedelskih zadrug iz Srbije; udeležilo se je shoda nad 6000 kmetovalcev. Tudi gostje iz Avstrije so prišli.

Nemški cesar

obišče najbrž mesca novembra t. l. angleškega kralja.

Pogodba s Srbijo

se zna v kratkem času skleniti. Srbski ministerski predsednik Pašić je bil dne 7. t. m. pri baronu Aehrenthalu, avstrijskem ministru zunanjih zadev, in govorila sta o pogodbi. Sklenitev pogodbe — tako se je Pašić pozneje izrazil — je danes gotova stvar. Avstrija bo Srbiji do neke meje dovolila uvoz živine, seveda pod najstrožjimi zdravstvenimi pogoji.

Na Ogrskem

nameravajo upeljati poljedelske komore kot organizacijo ogrskih kmetovalcev, ki bi bile nekaka obligatorična združitev, t. j. vsak kmetovalec bi bil zavezan pristopiti k taki združitvi.

Nižjeavstrijski deželni zbor

je začel zborovati dne 9. t. m. Kot najnujnejše smatrajo nekateri poslanci zakonski načrt o pokrivanju stroškov za zidanje cerkva itd. — Tudi preosnova volilne pravice pride v tem zasedanju na vrsto.

Nagodba med Avstrijo in Ogrsko

stoji zdaj v ospredju političnih dogodkov. Ministri imajo posvetovanja. Kakor pravijo ogrski politiki, se bodo pogajanja najbrž razbila.

Dopisi.

Št. Jurij ob Taboru. V nedeljo 8. t. m. se je vršil tukaj shod volilcev, na katerem je poročal g. poslanec Roblek o sedanjem političnem stanju in o državnem zboru. Na Južnovem dvorišču se je zbralo blizu 400 ljudi iz vseh sosednjih krajev.

Župan Schwentner iz Vranskega je pozdravil zborovalce in g. posl. Robleka, na kar je bil s vsklikom izvoljen za predsednika zborovanja g. Schwentner, podpredsedaikom g. Apat starejši in zapisnikarjem učitelj Kramar. Na to je poprijel za besedo naš poslanec Roblek, očrtal nam je

nastanek jugoslov. zveze in Šušteršičevega kluba in „rodoljubno“ delovanje klerikalnih poslancev, ki so se takoj v začetku trudili osamiti napredne slovenske poslance in na ta način onemogočili skupni jugoslov. klub v veliko škodo slovenskega naroda, pozabivši, da ima poslanec služiti ne svojemu samoljubju in strankarski strasti, ampak svojemu ljudstvu. Ogorčeni medklici poslušalcev so kazali, da ve ljudstvo primerno ceniti tako početje. Nato se je govornik dotaknil raznih vladnih predlogov, ki so bili naznanjeni v prestolnem govoru in ki pridejo v tej šestletni dobi zasedanja na dnevni red, kakor starostno zavarovanje delavcev in poslov, itd. Pozdravil je vladno namero ustvariti samostojna okrožna oblastva in okrožne zastope, kažoč koristi, ki bi jih imeli Slovenci o gospodarskem in političnem življenju, če bi se ta delitev izpeljala tako, kakor to zahtevajo dejanske razmere in interesi slovenskega ljudstva.

Omenil je nadalje parlamentarno agrarno zvezo, kateri pripada 263 kmečkih poslancev, in ki ima namen čuvati koristi kmečkega stanu. Ker je bilo dosedanje zasedanje državnega zbora le kratko in se je zvečinoma izpolnilo s pogajanjem in izvolitvijo predsedstva in raznih odsekov, v katerih so tudi slovenski poslanci svojemu številu primerno zastopani, ni prišlo do nobenih važnejših predlogov izvzemši Gessmanovega predloga o deželnih financah in nekaterih drugih predlogov radi škode po uimah itd. Razložil nam je nadalje pomen in namen provenijenčnega zakona v hmeljarstvu, kateri zakon nam hmeljarjem že sedaj dela občutno škodo, o katerem pa še „Slovenski Gospodar“ ali iz nepoznanja razmer ali iz neumnosti zmiraj trdi, v kako veliko korist nam je. Izdale se bodo v kratkem od poljedelskega in trgovinskega ministerstva izvršilne naredbe k tej postavi in treba bo skrbeti, da te naredbe ublažijo krutosti provenijenčnega zakona, ki skuša ugonobiti cvetečo hmeljorejo v savinski dolini na korist češkim hmeljarjem. Omenil je svoje korake, ki jih je storil v ta namen pri obeh ministerstvih in pri ministerskem predsedniku in da je dobil najboljša zatrdila, hoče pa svojo pozornost in delavnost tej zadevi, ki je življenjskega pomena za savinsko dolino, tudi v naprej v polni meri posvetiti. (Živahno ploskanje in navdušeni živijo-klici). Nato se je gospod poslanec dotaknil laži in častikraje, ki jih je najti o njegovi osebi od številke do številke v „Slov. Gosp.“ in v drugem takozvanem katoliškem časopisu, ki pa ne zasluži tega imena. Tako na priliko trdi zadnji „Slov. Gosp.“ v članku „Boštjan ogoljufan“, da je posl. Roblek obljubljal po svojih agitatorjih, da bo naredil v slučaju svoje izvolitve ceno hmelja na 5 K, sedaj pa še 1 K ne znaša. Govornik ožigosa primerno to laž, o kateri se ne ve, ali je bolj neumna, smešna ali zlobna.

Nadalje pribije neumno zlobnost trditve, da slov. napredni poslanci ne bodo mogli glasovati proti uvozu živine iz Srbije, češ da sedita v

tistem klubu tudi dva Srba. Vseh laži, zlobnosti in častikraj se seveda ne da omeniti, kar jih je nakupičenih v „Slov. Gospodarju“ od meseca marca in do sedaj. Ljudstvo je pri teh izvajanjih neprenehoma spremljalo govornika s klici ogorčenja in zaničevanja na „Slov. Gospodarja“, dr. Korošca, kmečko zvezo itd. G. dr. Korošec, prišli bi bili na ta shod in prepričali bi se, kaj zaležejo laži pri zavednih in samojno mislečih možeh in kako sodbo ima ljudstvo o Vašem početju. Z živahnim ploskanjem in gromovitimi živijo-klici od strani ljudstva je nato končal gospod poslanec svoj govor s zatrdilom, da hoče vse svoje moči posvetiti delu za korist slov. naroda.

Na shod je seveda bilo poslanih nekaj od šentjurskega župnika in kaplana zapeljanih in zaslepljenih kmetov in devičarjev, da bi vršili tam bogoljubno delo in razburjali ljudi. Oglasila sta se tudi dva moža, katerih imena pa zamolčimo iz usmiljenja in upanja, da še vendar uvidita svojo zmoto in da tudi njima padejo luskine raz oči. Po veliki zmedenosti, smešnosti in neumnosti njihovih vprašanj in trditev soditi, se niso izcimile v njihovih možganih, ampak so jim bile od kaplana prinčene. Ljudje so se jim prav iz srca smejali; ko pa sta le dobro voljo in potrpežljivost poslušalcev preveč izrabljala, postala je množica ogorčena in srdito zahtevala, da se odstranita. Enega izmed njih je energični nastop zavedne ženske do smrti osmešil, tako da sta nazadnje vendar uvidela smešnost in nevarnost svojega početja in mirovala. Gospodu župniku in kaplanu pa izrekamo svojo zahvalo za to zabavo.

Na to je gosp. dr. Karba v daljšem govoru omenjal laži, ki jih trosijo klerikalci o narodni stranki, kazal na dosedanje nje delo in njene uspehe, bodril ljudi k trdi in neizprosni narodni samozavesti in k zaupanju v svojo lastno moč. Utemeljeval je potem točko za točko naslednjo resolucijo:

Na javnem shodu 8. sept. t. l. v Št. Juriju ob Taboru zbrani volilci izrekajo:

1. Svojemu poslancu g. F. Robleku popolno zaupanje in obsojajo lažnjivo in opravljivo hujskanje in pisarjenje „Slov. Gosp.“, dr. Korošca in njegovih pristašev.

2. Zahtevajo od merodajnih oblasti, da nastavljajo na slov. ozemlju samo slovensčine popolnoma večje uradnike in pričakujejo, da se vse slovenske občine zavedajo svojih narodnih pravic in dolžnosti ter storijo tozadevne sklepe radi samoslovenskega uradovanja.

3. Pozdravljajo vladno namero, ustanoviti okrožna oblastva in okrožne zastope, pod tem pogojem, da se upoštevajo pri tej ustanovitvi vse politične in kulturne težnje Slovencev.

4. Protestirajo ogorčeni proti od vlade dovoljeni loteriji in podpori „Südmarki“ kot nekulturnemu bojnemu društvu ter izrekajo vladi svoje globoko obžalovanje, da pomaga na tak način pobijati slov. kmeta in obrtnika.

5. Smatrajo projektirano železniško zvezo Polzela—Kamnik kot neobhodno potrebno v svoj gospodarski razvoj, izrekajo svojemu poslancu za

† Vekoslav Strmšek.

Podlegel je neizprosni smrtni kosi. Dne 6. t. m. se je raznesla po naši domovini tužna vest, da Strmška ni več med živimi.

Ni ga izobraženega Slovenca, ki bi ne bil rajnega če ne osebno, pa vsaj po imenu poznal.

Rojen v Hočah pri Mariboru iz imovite kmečke hiše se je Strmšek po dovršeni ljudski šoli napotil v Maribor, da se pripravi na tamšnjem učiteljišču za izbrani si lepi a težavni učiteljski poklic.

Svoje toli plodonosno delovanje na šolskem in splošno narodnem polju je pričel na Ponikvi ob juž. žel., kjer si je izbral iz spoštovane rodbine Zdolšek-Pintarjeve tudi svojo družico, sedaj po njem s trojico nedoletnih otrok žalujočo Zaliko. Iz Ponikve se je vrnil za kratek čas v Maribor, da dovrši tečaj in izpit za učitelja na meščanskih šolah. Pozneje se je preselil kot učitelj k Sv. Petru na Medvedovem selu, postal ondi nadučitelj in deloval tam nad 20 let, dokler mu ni kruta smrt v njega najlepši moški dobi — dosegel je še le 43 let — pretrgala nit življenja.

Vse neprilike in grenkobe slovenskega učitelja je moral okusiti ranjki Strmšek. Toda on se šolskim neprijateljem ne le ni uklonil, nasprotno, v občinah, v katerih je imel priliko v šoli in za šolo delati, so nasprotniki polagoma utihnili, da, še več spremenili se celo v prijatelje šole in učiteljstva. Ta stran njegovega šoli po-

svečenega delovanja ga kaže kot izvrstnega vzgojitelja mladine in ne manj njenih roditeljev.

Šolska soba pa ni bilo edino torišče, na katerem je pokojni Vekoslav delal za svoj ljubljani slovenski narod. Vedoč, da je dobro učiteljstvo pogoj dobre šole, je bodril in poučeval svoje stanovske tovariše ter se zavzemal za njih pravice tu z živo besedo na raznih zborovanjih in skupščinah, tam zopet s spretnim peresom v stanovskih njih glasilih. Tovariši so pa tudi vedeli svojega Strmška ceniti. Volili so ga opetovano na vodilna mesta v svojih korporacijah in institucijah, kjer je posvečal do zadnjega zdihljaja vse svoje moči v prid svojih tovarišev.

Naporno delovanje v šoli in briga za duševni in gmotni napredek učiteljstva zahtevata od navadnega človeka skoro vse moči. Strmška ne moremo šteti med vsakdanje ljudi. On ni bil samo ljubezniv in skrben učitelj šolske mladine, ni se trudil le za blagor tovarišev, pokojni Strmšek je deloval tudi izven šole na političnem in gospodarskem polju.

Sam vzoren kmetovalec je poučeval z besedo in z vzgledi, kako si more kmet sam pomagati, kako svoje razmere zboljševati in kako napredovati.

V političnem oziru je bil kot izobražen mož in kot učitelj vedno naprednega mišljenja, katerega se ni plašil javno kazati in katero je nevstrašno vselej in povsod očitno izpovedoval in možko zastopal.

Bil je vnet in neumorno delaven pristaš narodne stranke. Že ko je bil opasno bolan, udeleževal se je za časa zadnje državnozborske volitve številnih shodov v šmarskem okraju in nastopal povsod kot govornik.

Njegova odkritost, močnatost in nevstrašenost ni bila ljuba njegovim predpostavljanim. Ob njegovem naprednem mišljenju so se spodtikali slovenski nazadnjaki, ki niso zamudili prilike, da mu ne bi vrgli polena pod noge. V nedeljo 8. t. m. smo položili to neprecenljivo moč k večnemu počitku. Na stotine ljudstva od vseh krajev in iz vseh stanov je prihitelo izkazat predragemu prijatelju, vzornemu učitelju, zvestemu tovarišu in pogumnemu bojevniku na narodno-političnem polju zadnjo čast.

Nepregledne množice so se valile pred in za krsto, katero so nosili člani krajnega šolskega sveta na pokopališče.

Po končanem cerkvenem obredu je govoril o Strmšku domači župnik g. Gomilšek, slikajoč ga kot vzglednega očeta, učitelja, Slovenca in kristjana.

Ob odprti gomili so se na to poslovili od ranjkega Vekoslava g. Černe v imenu šmarskega učit. društva, g. L. Jelenc imenom „Zveze jugoslovanskih učit. društev in g. dr. Zabukovšek imenom narodne stranke.

Bodi nepozabnemu in težko nadomestljivemu Strmšku ohranjen trajen spomin!

dosedaj v tej zadevi storjene korake svojo zahvalo in pričakujejo, da se za to progo zanimajo brez razlike vsi slovenski poslanci, katerim je mar razširjenje železniškega omrežja v naših v tem oziru severnim deželam zapostavljenih krajih.

Nasprotno pa pričakujejo od domačega železniškega odbora, ki ima voditi tozadevno akcijo, intenzivne delavnosti in od onih njegovih članov, ki so odkriti nasprotniki te železnice, da naredijo prostora ljudem, ki imajo vsaj resno voljo do tozadevnega dela.

Ta resolucija je bila enoglasno sprejeta; pri protiglasovanju se tudi ni dvignila ne ena roka. Po krajši debati, katere so se udeležili poslanec Roblek, g. Playšak in dr. Karba, je predsednik, ker se ni nikdo več oglasil k besedi, zaključil lepo in impozantno zborovanje. Z navdušenimi mogočnimi „živijo“-klici na poslanca Robleka, narodno stranko in slovensko ljudstvo so se možje zborovalci razšli.

Sv. Jurij ob Taboru. Naš g. kaplan Jože Florjančič se često izraža: „Davno bi me bili že napadli, pa me nimajo kje prijeti.“ Počasi! Mi želimo mir, a vi sejete prepir! Časniških napadov, kakor je bil Vaš v „Slov. Gospodarju“, fabricirali bi mi lahko na ducate! Toda ni nam do tega, da bi zapalili ogenj sovraštva med ljudstvom, katerega Vi netite, marveč ljubezen in pomoč bližnjemu, je naše geslo! Da Vi hujskate proti posojilnici, ki je ustanovljena le v blagor vsega ljudstva, ni krščansko, ne katoliško, še manj pa narodno! Da se širi „Narodni List“, vam seve ne ugaja, a to kaže le, da se je ljudstvo naveličalo vednega hujskanja! Naravnost nesramno pa je, ako trdite (pri nauku za mladeniče) da bodo vlekli ustanovitelji posojilnice dobiček! Dobro Vam je znano, da to ni res in zato je velik greh, govoriti kaj takega pri nauku za mladeniče!

Posojilnica bode pomagala vsem brez razločka, dobiček pa ostane zopet le v javne domače koristi! Poklicani ste širiti in učiti drugo največjo zapoved, ljubezen do bližnjega, a Vaše nekrščansko načelo je: sovraštvo do bližnjega! Da bi se kedaj ne kesali! Bog je pravičen, ter vidi vse Vaše, tudi skrite nakane in misli!

Domačini, združite se in pomagajte drug drugemu; v slogi je moč! Posojilnica je vaša skupna last, vam vsem v hasek in v blagostanje!

Iz Rogoznice pri Ptuj. Veselica „Kmetijskega bralnega društva“ v Rogoznici pri Ptuj dne 1. kimovca je nad vsa pričakovanja dobro uspela. Neumorno delujoči odbor se je na vse mogoče načine trudil, da bi priskrbel čim največ zabave in razvedrila.

Gledališka igra „Raztresenca“ se je poslušalcem zelo dopadla. Glavni ulogi ste bili v rokah znanih igralcev gg. Šentjurca in Kocmuta, ki sta svoje vloge izborno igrala. Tudi ostale dve vloge sta bili dobro igrani. V turški kavarni je prodajala črnooka „mohamedanka“ mladim gospodom za mal denar izvrsten „moka“ ter pristen ruski čaj. Za zabavo je še bila ciganska(?) godba na citre. Abstinencij se je postreglo z malinovcem in soda vodo, sladkosnednežem s pecivom, sladkorjem, čokolado itd. V prodajalni so se prodajale različne stvari kakor: turške kape, čepice za klovne, pahljače in druge take reči. Najbolj slabo obiskano je bilo obiskano šaljivo ribljenje, to pa zato, ker ni bilo primernih dobitkov. Pri prosti zabavi se je med zvoki znane Kocmutove godbe zabavalo občinstvo s šaljivo pošto in bojem s konfetijem pozno v noč. Žal, da je mala ploha zvečer pregnala veselo občinstvo z vrta v notranje prostore, mnoge pa prerano domov. Mladina je našla svoje razvedrilo pri plesu na prostem, kjer je rajala do ranega jutra.

Pohvalno naj še omenimo „Bralno društvo“ v Podvincih, katero se je pripeljalo na krasno okrašenem vozu s trobojnico polnoštevilno na veselico. Žal, da se jim radi prevelikega petja ni mogel nihče primerno zahvaliti za obisk niti jih pozdraviti.

Iz mesta je bilo žal polovica manj obiskovalcev kakor drugekrat. Nekaj jih je pač šlo na Ptujsko goro, ali bilo tudi ni tistih, ki niso bili na Ptujski gori ter bi jim bila takorekoč dolžnost, da bi obiskali veselico.

Sv. Duh pri Lučanah. Dne 1. t. m. je imela tukajšnja posojilnica svoj jesenski občni zbor. Iz poročila knjigovodja je bilo razvidno, da je posojilnica vpeljala domače hranilnice, nakupila čistilni stroj, imela do 1. t. m. 180.387 kron 8 vin. prometa in 252 udov.

Po občnem zboru se je vršila v gostilni g. Gaubeja tombola za uboge učence. Dala je čistega

dobička 61 K. Da se je doseglo toliko čistega dobička, se ima zahvaliti gg. Peklerju, Stelzlu, Dugovniku, Čepeju, Muskeru itd., kateri so za tombolo darovali lepe reči.

Na ta dan je govoril v isti gostilni državni poslanec g. Ježovnik. Njegovemu stvarnemu govoru je sledilo občinstvo z velikim zanimanjem.

Na vprašanja, katera mu je stavil g. Galunder p. d. Požgan od Sv. Križa, je odgovarjal g. poslanec tako, da je g. Galunder moral pripoznati: „Ako je tako, potem je tako prav.“

Sv. Duh pri Lučanah. (Domače hranilnice.) Veliko se je že pisalo o domačih hranilnicah, a slovenske posojilnice imajo še le malo izkušenj. Ker se je moralo najmanj 100 komadov naročiti, so se posojilnice tega zbale in so se obrnile do Zadruga Zveze v Celju s prošnjo, naj ona posreduje, da bi se dalo tudi manjše število naročiti. Tej želji se je sicer ustreglo, a hranilnice so postale dražje, vkljub temu, da je število za marsikatero posojilnico tudi še sedaj preveliko.

Naša posojilnica je naročila 100 komadov; ker pa se odjemalci le polagoma oglašajo, leži sedaj lepa vsota denarja mrtva.

Priporočal bi sledeče: Zadruga Zveza naj naroči večje število domačih hranilnic s svojo firmo in tekočimi številkami. Na ta način bi hranilnice postale cenejše in Zadruga Zveza bi svojim članicam lahko odstopila manjše število hranilnic. Zaradi kontrole v slučaju tatvine itd. treba le, da si Zadruga Zveza zaznamuje, katere hranilnice t. j. katera števila ima ta ali ona posojilnica, posamezne posojilnice pa si zapišejo, katera števila so sprejele. Manjše posojilnice bi na tak način lahko dobile n. pr. deset hranilnic; če so se te porabile, drugih deset.

Da pa tudi pri Zadrugi Zvezi ne bi denar mrtev ležal, poizve naj ta po okrožnici, koliko hranilnic katera posojilnica za začetek hoče imeti.

A. M.

Iz Slovenskih Goric. V vinogradu imamo slabo, ker je trsje pozeblo, sadja ni popolnoma nič, da bi smeli upati v jeseni na kakšen krajcar, tudi na polju se nam niso izpolnili upi. Drugače se je tudi veliko izpremenilo v našem kraju. Še sedaj se kažejo sledovi državnoborskih volitev. Z žalostjo se spominja dopisnik tega, da da je volil kandidata tiste stranke, ki bi rada nad vsem ljudstvom zagospodovala po slovenskem Štajerju — kmečka zveza, pod vodstvom duhovniških hujskačev. Vsak bi moral biti njen pristaš, če pa si noče dati komandirati in misli boljše in treznejše po svoji glavi, ga izbrčneje politični duhovniki iz vseh odborov, bodisi iz občine, krajnega šolskega sveta, posojilnice, okrajnih zastopov itd., češ da je liberalec, brezverec, akoravno hodi kakor drugi v cerkev, k spovedi in moli doma kot kristjan. V „Slov. Gospodarju“ pa pravijo, da se gre za vero. Toda spoznali smo kmalu po volitvah, da se ne gre za sveto vero, ampak za komando nad nami ubogimi kmeti, da bi v politični moči utrjeni tem lažje nastopali proti nam, ki se jim nočemo pokoriti.

Začeli so v „Slov. Gospodarju“ razpor med kmeti, zmerjali in osmešili vsakega, ki ni trobil v njihov rog. Ko sem izprevidel, da se ne gre za vero, ampak za duhovniško politično moč, sem odslovil za večno „Sloven. Gospodarja“, ker ne utegnem namesto pametnega časnika čitati lista, v katerem malokje najdeš dopis od kremenito-značajnega kmeta, ampak od politikujočih duhovnikov, ki hujskajo, zmerjajo in delajo zdražbo in sovraštvo po župnijah. Naročil sem si rajši „Narodni List“, ki zabrusi marsiktero bridko resnico nasprotnikom v obraz in odpira oči takšnim, ki so se dali prej zapeljati v „lažikmečko zvezo“. Poslal sem več dopisov v „Narodni List“, ktere so vedno radi sprejeli in natisnili! Če je bilo kaj slovniških napak, so mi vedno popravili brez zamere, ker nisem študiran. Mojim sosedom kmetom se že tudi začnejo odpirati oči in več si je skupaj naročilo „Domovino“, o kateri hujskajoči „Slov. Gospodar“ pravi, da je „brezverska“. Jaz pa bi častital „Slov. Gospodarju“, če bi bil bolj veren ko „Domovina“ in pisal več o veri nego o politiki! Pa saj pravijo politikujoči duhovniki, da ni vere brez politike in da je vsak liberalec nemčur. To sem slišal na neki primiciji letos!

V našem kraju, kjer sem sedaj, ni nobenega „Štajerca“ več, ker so ga kmetje naši, zavedajoči se, da so slovenske matere sinovi, odposlali nazaj in ga niso več sprejeli, ker ga izdajejo na Ptuj nemški trgovci, da priporočajo svoje trgovine in hujskajo proti našemu geslu „Svoji k svojim“, da

bi sami več stržili! V „Štajerca“ pa pošiljajo dopise taki zapeljani revčki, ki nimajo poguma, poslati „Narodnemu Listu“ kaj pametnega in resničnega. A tudi v tem oziru se bodo ljudje spametovali, da bodo podpirali samo takšne liste s svojimi dopisi, ki ne škodujejo naši narodni stvari tako, kakor zlobni „Štajerc“.

Iz Slovenskih Goric. Uredništvo „Sl. Gospodarja“ se boji sedaj družbe sv. Cirila in Metoda kakor vraga. Od Sv. Barbare pri Vurbeku se mu je poslala vest za veselico bralnega društva v prid družbe sv. Cirila in Metoda in za nakup knjig, glaseč se proti koncu: „Ker je eventualen dobiček namenjen družbi sv. Cirila in Metoda in za nakup novih knjig, se od vseh narodnjakov sosednih far pričakuje, da se predstave sigurno udeležijo.“ Slavno „narodno“ uredništvo Slov. Gospodarja pa samovoljno izpremeni v sledeče: „Dobiček je namenjen za nakup novih knjig.“ Za „katoliško narodno“ ravnanje ni treba komentarja!

Iz slovenjegraškega okraja.

Župnik A. Repolusk iz Št. Vida pri Slovenjgradcu je vložil pri okrajnem šolskem svetu ovadbo proti gospodu Josipu Peitlerju, šolskemu vodju pri Sv. Miklavžu, češ da je ta pri zadnji državnoborski volitvi nepošteno agitiral, kar je iz dopisov v „Slov. Gospodarju“ bilo razvidno. V dokaz trditev v ovadbi je priložil izrezke iz dotičnih „Slovenskih Gospodarjev“.

Gospod Josip Peitler je na to vložil proti župniku Repolusku tožbo radi krivega obdolženja. Pri sodnijski obravnavi dne 5. t. m. je župnik Repolusk pri c. kr. sodnji v Slovenjem gradcu priznal, da je laž, kar je pisal on in „Slov. Gospodar“ o g. Peitlerju, ga je prosil odpuščanja in se zavezal plačati za narodni sklad 10 kron, za Ciril-Metodovo družbo 10 kron in stroške dveh zastopnikov.

Iz Pišec. Pri nas vladajo od zadnjih volitev taki prepiri in sovraštva, kakor še nikoli. In teh razmer je največ kriv neki gospod, ki po nedeljah po celo uro pridiguje o ljubezni do bližnjega, sam pa trosi prepir. A mera je polna. G. kaplan, mi Vam želimo vse dobro, tudi sladkega vinca Vam ne zavidamo, toda pustite poštene ljudi pri miru in ne razgrajajte po vasi, da se ljudstvo zgraža nad Vami, sicer bomo drugače govorili. Pred volitvami ste lazili od hiše do hiše kakor krošnjar, trgali lepake in beračili glasove, kmečke fante ste ščuvali, naj primejo Vašega političnega nasprotnika in ga vržejo v mlako. Tudi dogodek v Globokem Vam dela čast. Lep vzgojitelj mladine!

Sv. Barbara pri Vurbeku. Tukaj so imeli pred nekaj tedni otroci izkušnjo iz krščanskega nauka. Gosp. župnik je za ta dan zahteval od gosp. nadučitelja prosto. A temu postavno ni mogel ugoditi g. nadučitelj, ki vestno izpolnjuje kot šolnik svojo dolžnost. Ni treba posebej povdarjati, da izrabijo ob takih prilikah „gospodje“ prižnico, ker so vajeni na brezpogojno pokorščino v župniji. Koj potem v nedeljo je dal župnik duška svoji jezi na prižnici: „V tem tednu imamo skušnjo in rekel sem nadučitelju, naj da dan prost. A on tega ne dovoli! Ko pa sta hodila njegova sina delat v Maribor 8. VII. t. l. sprejemnega izpita, je imel zavoljo dveh dečkov celi razred isti dan prosto!“ Vprašamo, ali nima gospod nadučitelj toliko pravice, da da enemu razredu eden dan prost in spremlja svoja sina k skušnjam? Kdo pa ju naj spremlja, če ne oče?! Ali ni to dovolj tehten vzrok? Radi bi vedeli, kakšen vzrok ima g. župnik, da bi naj bilo prosto na dan skušnje šolarjev, ko vendar ni ne učenec ne učitelj zadržan, ker je skušnja zjutraj, predno se začne v šoli pouk! Zakaj je treba zaradi tega starše-farane hujskati proti učiteljstvu, ki se dovolj muči z njih otroci! Toda tu se gre menda za vero, ker se godi hujskanje v cerkvi! Na živce gospoda župnika še vplivajo državnoborske volitve!!!

Iz konjiškega okraja. C. kr. kmetijska znanost. Ko je meseca junija po vseh krajih Spodnje Štajerske napravila povodenj toliko škode, dalo je isto ceniti tudi okrajno glavarstvo konjiško. Okrajni glavar, iz Celja slaboznani pl. Lehman se je sam pridružil cenilni komisiji, obstoječi iz kmetov veščakov in pri teh obhodih izumil sledeče „duhovitosti“(!) svojega c. kr. kmetijskega znanstva: Ko je došla komisija, med to tudi pameten mož, davčni nadzornik, do travnika, kjer so baš sušili poblateno seno, dregnil je neki cenilni mož v plast tacega sena, iz kojega se je takoj pokadil cel oblak naplavlje

nega blata. A okrajni glavar je menil: „Vsako seno se mora kaditi!“ (?) Primerne odgovora mu cenilni možje seve niso ostali dolžni. Naprej gredé, pridejo do parcele, kjer je še potlačena trava stala. Dež je bil zgornje konce bilk nekoliko spral, a tem bolj so bili blatni spodnji. Na mnenje cenilnega moža, da bo ta mrva jedva za nastelj, dal je gospod glavar docela „lemlerški“ nasvet: „Najprej se naj pokosi, posuši in spravi zgornji nepotlačeni del, a kasneje spodnji potlačeni.“ Navzočim je nad toliko bistroumnostjo kar sapa zastala.

Slednjič doidejo tudi do travnika graščaka P. kjer je rastle samo trstje (rorovina). Doznavši, čegav je dotični travnik, se oglasi glavar: „Ali ta človek ima srečo, glejte, kaka trava!“

To je samo nekaj cvetk iz c. kr. agrarne znanosti g. okr. glavarja Lehmana. Ali nikar ne mislite, da so bile te edine. Povedati bi se še dalo marsikaj o naplavljenem pesku, odnešeni koruzi itd. Tudi mi bi dali dober, pa ne agrarni svet g. glavarju, naj v prihodnje ostane lepo domater ne kaže svoje neznanosti priprostim kmetom, če mu je mar, da ne zgubi vsega ngle! Tudi pri nas vedo kmetje o 80.000 kronah, ki jih je okr. glavar kmetom celjskega okraja izpulil za celjske meščane!

Škratica razsaja po več vaseh konjiškega okraja. V sosednjih Žičah je pomrlo že dokaj otrok, pa tudi odraslih se loteva! Iz Žič se razširja ta nalezljiva bolezen sedaj proti Oplotnici in Konjicam. Okrajno glavarstvo je dalo preklicati sledeči razglas: „Iz hiš, kjer se je pojavila škratica, ne sme nihče drugam, razven na polje. Tudi obisk takšnih hiš je prepovedan!“ — Vse prav, in mi smo mnenja, da ne sme v te hiše tudi eksekutor (davčni iztirjevalec), ker kmet, če ne sme od hiše, in nihče k njemu, ne more nič prodati, pa tudi ne s čim davka odrajtati! Eksekutor pa bo gotovo raznašal nalezljive gljivice od hiše do hiše, toraj naj ostane tudi lepo doma!

Konjiškemu okrajnemu zastopu še ni prišlo na misel, da bi na cesti v Špitalič pri Mucevi kapeli, kjer plaz že od pamtiveka skoro dvakrat na leto potegne cesto na 15 m nižji travnik, dal tam pod cesto in nad cesto napraviti močno škarko! Kamenja je v bližini dovolj, cesta pa bi bila v redu; to bi bilo pametneje, nego prepirati se, kateri nemškutar naj bo načelnik okrajnega zastopa!

Iz Zgornje Polskave. V nedeljo dne 1. t. m. smo imeli ljudsko veselico, ki je bila prva take vrste v naši župniji. Ljudstva je prišlo od vseh krajev nad pričakovanje veliko. Dr. Kovačič iz Maribora je razlagal o potrebi naobrazbe ljudstva. Med precej tihim govorom ni bilo na vseh krajih obširnega slavnostnega prostora mirno, ker smo bili na veselici in ne pri kaki popoldanski službi božji. Neumestno in ne-taktno smatramo radi tega postopanje dopisnika „Slov. Gosp.“, da razliva — bodisi iz ktereagakoli vzroka — svoj žolč nad „omizjem framske mlade inteligence“ in tako prav po nepotrebnem na ne-čuvven način očitno žali nam zelo ljube framske goste. — Godbeni del so oskrbovali slovenje-bistriški godci. Ko se jelo mračiti, se je vprizorila igra „Trije tički“. — Začetek je bil dober in želeti je le, da bi se nam nudilo še več jednaki razvedril.

Gornja Radgona. (Prerok Wratschko v škriceh.) Krčevito se je držal janičar Wratschko načelniskega stolca v gornjeradgonskem okr. zastopu. Celih 17 let se je bil najljubejši boj tu ob najsevernejši narodni meji. Z nasiljem in korupcijo najgnusnejše vrste so se vzdržali Wratschko in njegove kreature na gospodstvu v okraju, dasi so zagrešili na škodo kmečkega ljudstva nešteto pregreh. In zdaj, ko je Wratschko videl, da pride čas, ko mora pasti s prestola, ko mora zbledeti njegova slava, se je na eni strani v ptujskem „Štajercu“ žalostno pošlavljal od politične „slave“, na drugi strani je pa delal na to, kako bi se še vendar mogel vzdržati. In ker drugače ni šlo, poskušal je to zopet s korupcijo — s podkupovanjem. A ob značajnosti naših mož so se razbili njegovi načrti. Pa naj govore dejstva: Jože Veberič, župan v Boročavi, je dne 28. jul. in dne 18. avg. t. l. pred pričami in dne 30. avg. t. l. pred okrajno sodnijo v Gornji Radgoni izpovedal sledeče: Dne 10. julija t. l. je prišel k meni g. Fr. Wratschko, okrajni načelnik, in mi rekel, naj greva neke ceste gledat. Ko sva tisto pogledala, me je nagovoril, naj grem z njim v njegove gorice. Meni se je to čudno zdelo, kako

on mene zdaj v klet vabi, dasi je bil prej že štiri leta hud na-me. Šel sem, in tam me je nagovarjal, naj letos pri volitvah z njim volim, ker drugače je pre z njim „fertig“. Jaz sem mu na to izjavil, da najbrže k volitvi ne grem, in potem me je pustil. Rekel pa je, da še pridemo pri Grili vkup, in tam se bomo pogovorili. Zatem je poslal parkrat svojega tajnika g. Slaviča k meni, naj gotovo pridem 27. jul. ob 6. uri v Orehovce k njemu, da mi ima izročiti neke sirotinske denarje. Šel sem, in ko sva tisto uredila, me je zopet silil, naj grem z njim v njegove gorice, da hoče z menoj nekaj posebnega govoriti, česar drugi nihče ne sme čuti. Šla sva in tam me zopet začne nagovarjati, naj vendar letos volim z njegovo stranko, in potem pravi: „Du bekomst einen blanken Fünfziger, saj ti ne bo škodil; samo povedati ne smeš nikomur, ovači sva oba zaprta. Woher das Geld herkomt, brauchst du nicht wissen.“ Jaz mu na to nisem rekel nič in sem se hitro od njega poslovil, drugo jutro pa sem vse to povedal Jakobu Zemljicu in nekaterim drugim.

Župan Fr. Kegl pa je izpovedal to-le: Mene je prišel povabit dne 22. jul. t. l. Koller, župan v Hrastju, naj grem z njim v gorice; tam me je nagovarjal, naj pri volitvah v okr. zastop volim stranko Wratschkovo in je djal, da, če bom z njim volil, dobim 20 goldinarjev, „kere so mi gospod Zorzini dali.“ Pristavil je, da moram s tem tiho biti. Jaz mu na tisto nič nisem rekel, in on je še rekel: „Sè (saj) bode Veberič tudi z nami vola, njemi do Wratschko 50 goldinarov dali.“ To sem potem hitro drugim povedal.

To so dejstva, katera so priče izjavile pred sodiščem. Slovenska javnost mora odločno zahtevati zaslužen kazen za poturice, izdajice slovenskega naroda. Zato zahtevamo od c. kr. sodnije v Gor. Radgoni najodločnejšo nepristranost. Zahtevamo od tamošnjega sodnika odločno stroge objektivnosti, zagotavljamo ga, da bomo tudi mi pač objektivno, a tudi strogo zasledovali to zadevo in da jo bodo zasledovali tudi naši poslanci. Proti ljudem, ki so skozi desetletja tlačili k tlom naše narodne pravice, ne poznamo nobenega pardona, te se mora politično ubiti do onemoglosti.

Pripomniti je še, da je Wratschkov bivši tajnik Slavič hodil še en dan pred volitvijo Veberiča izpraševati, kaj da misli.

Mala navodila

cenjenim gg. dopisnikom:

1. piši samo na eni strani papirja;
2. piši samo na polovico strani, druga polovica naj ostane prazna za popravke;
3. piši le o važnih stvareh;
4. piši kratko, jasno in razumljivo; omeni natanko dan, kedaj se je kaj zgodilo, posebej pa piši imena čitljivo;
5. piši o vsakem dogodku na poseben list papirja.

Štajerske novice.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je sklenilo v svoji seji dne 28. vel. srpn. sledečo okrožnico vsem podružnicam: Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda, danes prvič po letošnji veliki skupščini zbrano k seji, smatra za svojo dolžnost, da ob tej priliki pozdravi cenjene sodelavke-podružnice in jih kliče ter bodri k energičnemu sodelovanju. Ker je bila narodnost slovenske mladine v nevarnosti, so Slovenci ustanovili našo „Družbo“. Izza ustanovitve pa sta zrastle moč in delavnost narodnih nasprotnikov, in če kdaj, je danes nevarnost za našo narodnost še večja. Narodna ideja je ustanovnica, je zvezdovodnica naši „Družbi“ in bodi ona trajna, trdna vez, ki družijo v njeno organizacijo vse, kar res čuti in misli slovensko. „Družba sv. Cirila in Metoda“ je vseslovenska narodna organizacija, ki mora stati visoko nad dnevno-političnim strankarskim bojem. Brez strankarstva in provincijalizma družiti narodne sile v boj za obrambo slovenske narodnosti, — te vodilne misli se hoče držati vodstvo — in te naj se skrbno drže tudi vse podružnice. Izrecno bodi na tem mestu konstatirano, da ni vodstvo za dopolnilno volitev na zadnji skupščini postavilo nobenih kandidatov, da je prepuščilo, kakor druga leta, tudi letos odločitev le opravičenim volilcem. Napadi na vodstvo in posamezne njegove člané, izrecno tudi napadi na g. blagajnika, so tedaj brez stvarne podlage. Vod-

stvo se hoče z vsemi močmi posvetiti delu, da bo mogla „Družba sv. Cirila in Metoda“ na podlagi svojih pravil vršiti svojo veliko nalogo kar naj-uspešnejše: prenoviti in pomnožiti hoče svojo organizacijo, poiskati novih virov za dohodke, okrepčati vse svoje gospodarstvo in ustanoviti novih dobrih narodnih šol, ki bodo odgovarjale perečim potrebam Slovencev na jezikovni meji. Podružnice so naše sodelavke, ki tvorijo notranjo silo „Družbe“, one naj zbirajo, one pa bodo po vodstvu poklicane tudi k neposrednemu narodnemu delu.

Volitve v pridobninsko komisijo. Pri volitvah dne 3. t. m. izvoljeni volilni možje celjskega, vranskega, gornjegrajskega, šmarskega in laškega okraja volijo dne 13. sept. dop. od 9.—12. pop. od 3.—6. pri inspektoratu v Celju, Ringstrasse 12, II. nadstroje, skupno 2 člana in 3 namestnike v pridobninsko komisijo III. razreda. — Naša kandidata za člana sta v III. razredu: 1. Goligranc Ferdinand, zidarski mojster v Gaberji. 2. Alojz Juvančič, najemnik gostilne v Zidanemmostu. Naši kandidatje za namestnike so v III. razredu: 1. Maks Turnšek, gostilničar, Marija Nazarje. 2. Alojz Kranjc, c. kr. notar Šmarje pri Jelšah. 3. Žigan Julij, trgovec na Polzeli. Dne 4. septembra izvoljeni volilni možje **vseh** okrajev volijo dne 14. septembra na istem mestu in ob istem času 2 člana in 2 namestnika v pridobninsko komisijo IV. razreda. Naša kandidata za člana sta v IV. razredu: 1. Šribar Alojz, krčmar, Dobrteša ves. 2. Cukala Franc, trgovec, Gomilsko. Za namestnika pa v IV. razredu: 1. Cesar Janez, podobar v Mozirju. 2. Pinterič Nikolaj, krojač v Trbovljah 37. Imena se naj napišejo na glasovnice, ki se naj podpišejo in oddajo z legitimacijami vred zaamkovane na inspektorat Celje, Ringstrasse 12 po pošti. Podpisane glasovnice in **legitimacije** se lahko pošljejo v pisarno dr. Josipa Sernec v Celju. — V „Domo-vini“ je krstno ime kandidata g. Juvančiča bilo pomotoma pisano „Janez“. Vse volilce opozarjamo, da naj napišejo na glasovnico: **Alojz Juvančič**, najemnik gostilne v Zidanemmostu.

Občni zbor „Prosvete“, ki se je vrnil minoli četrtek zvečer v Celju v Skalni kleti, je pokazal, kako izvanredna vstvarjajoča sila je v naši mladini. „Prosveta“ ima 4 podružnice (celjska, podravska, novomeška, posavska). Ustanovila je doslej 24 javnih ljudskih knjižnic, v katerih je nad 1850 dobrih knjig; tekom teh počitnic se osnujejo tri nove knjižnice. V preteklem letu so znašali dokodki 1889 K 75 vin., izdatki pa 1876 K. Najpridneje deluje podravska podružnica pod izvrstnim vodstvom gg. Štiblerja in Mravljaka; deluje ob skrajni jezikovni meji; v preteklem letu je osnovala 7 ljudskih knjižnic (Št. Ožbalt, Sv. Anton, Kapla, Sv. Duh, Marenberk, Vuhred, Kamnica). — V novi odbor so voljeni: predsednik jurist Avgust Munda, v odbor pa gg. jurist Trampuž, jurist Fettich, jur. Klepec, jur. Pleško. Vrli „Prosveti“ želimo, naj krepko nadaljuje svojo pot — našo organizacijo bo našla vedno ob svoji strani.

Hmelj. Pod tem naslovom je prinesel zadnji Gospodar do kosti neumen članek, ki ga je očitno spisal človek, ki še menda hmelja — videl ni. Spuščati se s takim človekom v časniško polemiko, je brezplodno. Pribijemo samo sledeče: Hmeljarsko društvo je izdalo v oigled dejstvu, da je vlada tudi glede izvršilnih odredb k provenienčni postavi hotela popolnoma ugoditi češkim hmeljarjem ter tako uničiti hmeljarstvo savinske doline, oklice na vse občine, katere oklice bodo občine odposlale poljedelskemu ministerstvu ter v njih ostro protestirale proti češkim zahtevam. Poslanec Roblek se je mudil v isti zadevi več dni na Dunaju v ministerstvu in dobil zagotovilo, da se bo vlada ozirala na zahteve južnoštajerskih hmeljarjev. Poslanec Roblek bo tudi v bodoče vso pozornost posvetil tej zadevi. — To v odgovor Gospodarju. Pribijemo le še, da je g. Korošec na shodu v Žalcu — saj se ga menda še spominja! — hvalil in zagovarjal novo hmeljsko postavu, da torej naša trditve ni iz trte izvita. Za to je nešteto prič. Če pa dr. Korošcu vsled vednega strahu pred „liberalci“ spomin peša, mu ni pomoči!

Iz šole. Deželni šolski svet je v svoji seji dne 5. t. m. med drugim sklenil sledeče: Petrazrednici v Poljčanih in Trbovljah-Vodah se razširita v šestrazrednici. Nadučitelj v Št. Vidu pri Ptujju je imenovan g. Ivan Hauptman iz Vurberka, na nemško šolo v Laški trg g. Matjaž Hötzel iz Štor. Za definitivno učiteljico

je imenovana gosp. Jožefa Klein na Frankolovo, gospica Viktorija Kosi v Teharje, na Vranksko kot definitivni učitelj g. Jožef Bizjak, v Trbovlje g. Gustav Vodušek ml., v Selnico ob Dravi gospica Olga Juvančič, v Zgornjo Polskavo g. Jožef Rajner, v Sv. Venceslav g. Juri Železnik; učiteljica Hermina Stritar je premeščena iz Braslovč v Št. Vid pri Grobelnem.

Deželne finance. Z ozirom na vršečo se akcijo glede izboljšanja deželnih financ prinašajo različni časopisi podrobne podatke. Tako razpravlja neki list, kako so narasle potrebščine raznih dežel tekom let, od l. 1865. do 1902. Potrebščin je bilo v kronah:

	l. 1865.	l. 1902.
na Štajerskem	2,192.416	22,885.115
na Koroškem	416.618	4,638.865
na Kranjskem	315.794	3,924.119

Statistika iz vseh dežel kaže, da so se potrebščine od l. 1865. do 1902. povečevale. In od l. 1902. do danes ni v tem oziru postalo morde boljše, temveč še slabše. Vzporedno z naraščanjem potrebščin pa niso rasli dohodki in tako je prišlo, da stoje mnoge kronovine danes pred — finančnim bankrotom. Zadnji čas je torej bil, da se je država spomnila, da treba izboljšati finančne razmere posameznih dežel. Deželni dolgovi so rasli od dne do dne, rasle so pa s tem tudi doklade, tako da znaša danes skupno breme z dokladami k direktnim davkom povprečno n. pr. na Štajerskem 90, Koroškem 62½, na Kranjskem 7, v Istri 115, v Dalmaciji 57, na Goriškem 143, v Galiciji 108 odstotkov itd. Jasno je vsakomur, da te razmere kriče po izboljšanju.

Slovenskim staršem pred začetkom šolskega leta. V kratkem boste mnogi poslali svoje sinove iz ljudske šole na srednje šole. Med našim ljudstvom se vedno prevladuje prepričanje, kdor ne gre študirat za „gospoda“, t. j. za duhovnika, najraje sploh ne gre nikamor. Ne pomisli pa naše ljudstvo, kako krvavo rabimo Slovenci tudi raznih drugih zastopnikov razumnosti. Pri uradih primanjkuje naših ljudi, nemški sodniki še vedno sodijo naše ljudstvo, nemški davkarji mu predpisujejo davke, nemški komisariji in glavarji šikanirajo naše občine. Zakaj? Ker je Slovencev še vedno premalo. Slovenski starši, pomnite, da ni duhovniški poklic danes najboljši, zato dajte svoje sinove tudi za drugo študirat. Posebno pa nam Slovincem primanjkuje slovenskih inženjerjev, tehnikov, vodij raznih podjetij itd. Zato je potreba, da se slovensko ljudstvo z večjo vnemo začne zanimati za realke, in da ne smatra teh za postranske srednje šole. Danes so realke za nas Slovence večjega pomena nego gimnazije, in zato pozivljemo slovenske starše, posebno premožnejše, naj dajo svoje sinove v realke. Imamo nemško realko v Mariboru, je tudi realka v Ljubljani, a slovenski starši naj pošiljajo svoje sinove na realko v Idrijo na Kranjsko.

Zopet katoliško narodnjaštvo!! Pri Sv. Trojici v Slov. Gor. se je pred kratkim naselil slovenski zdravnik dr. Kraigher. Nili najmanj se ni doslej izpostavil v političnem življenju, ni enemu zvezarju t. j. klerikalcu še ni skrivil lasu. In vendar — narodnjaštvo naših patentiranih katoličanov je tako veliko, da že sedaj hujskajo proti novemu zdravniku in „odlični“ klerikalci so izjavili, da bodo raje hodili k Nemcu g. Zirngastu kakor k Slovencu dr. Kraigherju. In zakaj? Dr. Kraigher je toli značajan, da svojega naprednega prepričanja našim zvezarjem na ljubo ne zataji, da si se — kakor rečeno — še ni prav nič izpostavil v političnem življenju. Dr. Strašek — dr. Žizek — dr. Kraigher — gospodje, če imate še sploh kaj vesti, nekđaj Vas bo morala peči. — Ljudje, ki proti slovenskim zdravnikom podpirajo Nemce, so neznajni brezdomovinci, ne pa — „narodnjaki“!

Iz finančne službe. Premeščeni so: davčni asistent Karl Schmidt iz Ptuj v Meran, Franc Košar iz Prmoža v Rogatec, Jožef Šprah iz Hartberga v Celje, Ignac Ozvatič iz Lipnice v Konjice, Karl Bernard iz Rogatca v Kozje, Franc Pihler iz Brežic v Slovenj Gradec, dalje davkar Rajmund Krašovic iz Kozjega v Laški trg, davčni oficijal Franc Topolnik iz Kozjega v Oberzeiring.

„Südösterreichische Stimmen“, v Mariboru izhajajoči, od slovenskih(?) duhovnikov v nemškem duhu pisani obskurni listič je nedavno pisal, da si želi krščanskega socialca za naučnega ministra. Mi bi se na to niti ne ozrli; kakor moramo biti najodločnejši nasprotniki nemškega nacionalca Marcheta kot naučnega ministra, ker

tepta in tlači naše pravice v kulturnem oziru, istotako smo nasprotniki krščanskega socialca kot ministra, ker bi ta naše šolstvo, ki je komaj v povojih zdravega napredka, potiskal nazaj v suženjstvo in odvisnost. Kakor rečeno, ne ozrli bi se na ta listič, ko bi ga nemški listi ne imenovali slovenskega. Odločno moramo protestirati, da bi se nemški list mariborskih slovenskih(?) duhovnikov smatral za slovenski, morebiti celo naroden.

Novi poštni tarif namerava trgovsko ministerstvo izdati v kratkem, ki bi naj stopil v veljavo dne 1. januarja 1908. Pisemska maksimalna teža se zviša od 250 na 500 gramov. Za prodajo poštini vrednot in za oddajo priporočenih (rekomandiranih) pisem bodo posebni avtomati. Tudi nekatere druge spremembe je pričakovati.

„Südmarka“ je zborovala dne 8. t. m. v Mariboru. Kovali so se novi bojni načrti zoper Slovence, katerih nemško časopisje ne izda, posebej glede naseljevanja ob mejah. Dejstvo, da bo društvo osredotočilo baš v tem vse sile, mora končno vzbuditi štajerske Slovence v odločno obrambno akcijo. Sklenilo se je ustanoviti nemški narodni svet, v katerem bodo vse nemške stranke in vsa nemška društva. Maribor — je postal bojni klic Südmarke. Maribor pomeni obmejno trdnjavo — in njih trden sklep je, ponemčiti vse do Maribora. Še je čas, da zasadijo Slovenci svoje sokolske kremplje v prodirajoče Germanstvo!

O „liberalnih lažeh“ govori „Slov. Gosp.“, ker smo vestno poročali o hujskajočem Benkovičevem shodu v Št. Jurju. Mi vzdržujemo glede vsega svoje trditve v polnem obsegu. Resnice se ne bomo učili od dr. Korošca.

Gospodarjeve „zmote“. „Slov. Gosp.“ v zadnji številki v svoji otročji naivnosti razumnemu bralcu dovolj jasno pove, koliko mu je verjeti. Piše namreč: „Slov. Gosp.“ ne piše nikdar vedoma neresnice ali nikdar ne laže. Pač pa se včasih zmoti...“ Mislimo, da vsakdo ve, kaj pomeni, če se Gospodar „zmoti“.

Poroke. Minolo soboto se je poročil g. Vekoslav Baša, postajenačelnik v Vidnu ob Savi, z gospico Ciliko Juvančičevo iz Zid. mosta. — V nedeljo se je poročil g. Ignac Založnik, odvetniški koncipient v Slov. Bistrici, z gospico Vero Mejakovo. — Tega dne se je poročil tudi g. Ivan Regvat, trgovec v Pilštanju, z gospico Bračičevo. — V ponedeljek se je poročil g. dr. Jos. Komljanec, profesor v Ptuj, z gospico Miciko Trefovo.

Slovensko visokošolsko dijaštvo v l. 1906/7. Vsega visokošolskega dijaštva (slovenskega) je bilo 672, med temi 352 juristov, 49 medicincev, 165 modroslovcev, 63 tehnikov, 10 veterinarcev (živinozdravniška visoka šola), 17 agronomov (poljedelska visoka šola), 3 eksportni akademiki, 4 trgovski akademiki, 5 montancev (rudarska visoka šola), 1 farmaceut, 5 konservatoristov, 1 akademični slikar in 1 na pedagogiju. Na Dunaju jih je bilo 377, v Gradcu 205, v Pragi 79, v drugih mestih 11.

Čebelarstvo predavanje se vrši v nedeljo dne 15. t. m. ob 3. uri popoldan pri Zdolškovem čebelnjaku v Celju. Poučeval bo čebelarški učitelj g. Jurančič o jesenskih opravkih, kakor o dobavi medu, ozimovanju itd.

Savinski kmetje, pozor! Čujemo, da se izvozi vsako leto za več tisoč upetnega gnoja iz hrastniške kemične tovarne v Savinsko dolino. Uverjeni smo, da bodo storili Savinčani svojo dolžnost, ko prečitajo sledeče: Vodstvo in pisarniško osebje omenjene kemične tovarne je največ zakrivilo sulferajnsko šolo v Hrastniku. Tovarna žrtvuje mnogo stotakov za šolsko poslopje itd. in še drugače deluje nesramno zoper domače Slovence. Ali ne more ljubljanska kemična tovarna ali zagrebška sestaviti enako ali podobno gnojilo po isti ali celo nižji ceni? Prosimo, da store Savinčani vsekakor svojo dolžnost!

Imenovanje. Cesar je imenoval stolnega kanonika v Mariboru dr. Ivana Mlakarja za stolnega dekana.

Razstavo hmelja iz društvenega poskuševalnega nasada priredi vodstvo južnoštajerskega hmeljarskega društva v nedeljo dne 15. septembra t. l. od 8.—12. ure dopoldne v l. razredn ljudske šole. Vsi hmeljarji so vabljeni.

Rečica v Sav. dol. Minolo nedeljo sta dr. Korošec in dr. Benkovič pri nas nesramno hujskala. Ponavljali bi, kar ste zadnjič pisali iz Št. Jurja ob j. žel., ako bi hoteli vse njune laži navajati. Ljudstvo samo je začelo čutiti, da tako

strastno hujskanje ne more imeti dobrih namenov, in počasi bode spregledalo. — Ustanovili smo pa istega dne podružnico Ciril-Methodove družbe; predsednik je g. Turnšek. Želimo, da vrlo uspeva.

V Šoštanju so ustanovili klerikalci, na čelu jim znani župnik-izdajica Govedič posojilnico-rajfajzenovko.

V Ribnici na Poh. se vrši v nedeljo, 15. t. m. gospodarski shod radi sekanja pohorskih gozdov. Shoda se udeleži gosp. dež. poslanec Ivan Vošnjak in tudi g. drž. in dež. poslanec dvorni svetnik dr. M. Ploj je povabljen. Vsi brez razlike mišljenja na shod!

Narodna čitalnica v Slovenjem Gradcu ima danes svoj izredni občni zbor.

Čitalnici v Hrastniku je pristopilo doslej 62 ndov. Odslej se izposojujejo knjige vsako nedeljo od 9.—11. dopoldne, časopise pa je mogoče čitati vsak dan od 9. ure naprej. Ker ni bilo mogoče dobiti v celi dolini niti proti plačilu prostora za čitalnico, je dal g. Ferd. Roš na odborovo prošnjo brezplačno dovolj veliko sobo na razpolago. Nadalje je tudi obljubil, da postavi čitalnici celo hišico nekje poleg ceste. Slava mu! Hrastničanje pa deluj te na to, da ustanovite še „Sokola“, ki bi gotovo dobil tudi tamkaj svoje zavetišče. Za sedaj pa prav pridno pristopajte k čitalnici!

Hrastnik. (Otroški vrtec.) S 1. oktobrom se otvorita v Hrastniku dva razreda otroškega vrtca. Vsled prevelikega števila otročičev, sta bila preteklo leto dva oddelka, da so prihajali mali le po pol dneva v šolo. Letos bodo lahko puščali starši otroke po cel dan v šoli, (ali pa tudi pol dne, kakor jim bo sodilo). Starši, ki so pošiljali otroke že lani v vrtec, in pa tudi oni, ki nameravajo šele letos to storiti, naj pridejo vpisat otroke h g. Sorčanu, voditelju Ciril-Methodovega vrtca, dne 19., 20. ali 21. t. m., od 8. do 11. dopoldne. Namesto božičnice pride obiskat vrtčeve otroke letos v decembru sv. Miklavž z obilnimi darovi.

Brežice. Pri volitvah v pridobninsko komisijo so Slovenci propadli.

Ponesrečil je dne 5. t. m. v Štorah rudniški delavec Ivan Gerčar. Povožil ga je s kamenjem obložen voz. Poškodovan je težko na glavi in nogah. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Iz Št. Petra pod Sv. gorami se nam piše: Letošnja trgategv bode pri nas jako povoljno izpadla. Grozdje, vsake ujme obvarovano, je jako lepo in zdravo kakor že dolgo let sem ne; saj so pa Šenpetrani tudi vestno in marljivo svoje vinograde obdelovali ter vso skrb njim posvetili. Posebno zadnji dež je uplival jako ugodno in blagodejno na razvoj grozdja: vsled hude vročine upale jagode so se začele polniti ter naglo zoriti. Zgodno zrele vrste (sorte) kakor burgundec, portugizec itd. se že pobirajo; splošna trgategv se začne koncem tega meseca. — Vse vinske trgovce in prijatelje dobre kapljice pa vabimo, da pridejo v Št. Peter kupovat vina, kjer se jim bode postreglo z izvrstno in pristno kapljico.

V Ločah pašuje na pošti neki Murmayer. Mož je tako aroganten in zadirljiv, da se ga vsak boji, ki ima kaj na pošti opraviti. Na slovenska vprašanja odgovarja nemški ter sploh ravna s strankami, kakor da so te njemu dolžne uslužnosti, a ne on njim. Poštni pečat ima sicer v oklepaju (Loče), a to le radi tega, da se loči od drugih, ki imajo tudi Hl. Geist. Se pač vidi, da sama nemščina še našim nemškutarjem ne zadošča!

Izpod Konjiške gore. Na naši, kot špitalski strani se vsujejo ob vsakem večjem naliivu množine kamenja z gore, ki potem podsipljejo vrte, njive, travnike, da človeka srce boli pri tem pogledu. Okrajni odbor narodne stranke naj stori potrebno pri glavnem odboru, da bo država poslala svojega inženjerja na lastne stroške, ki bo stvar preiskal in dal potrebne nasvete za odpravo te nime! Če se drugod da temu odpomoči, dalo se bo tudi pri nas! — Pomagajte nam, sicer nas bo „lintver izpod Konjiške gore“ res uničil.

Pred mariborsko porotno sodnijo bodo stali: dne 16. t. m. Peter Šauperl zaradi uboja in težke telesne poškodbe, dne 17. t. m. Gospodarjev odgovorni urednik F. Leskovar, tožen zaradi žaljenja časti od gg. notarja Štupica pri Sv. Lenuartu v Slov. Gor. in F. E. Fridricha iz Kasaz, dne 18. t. m. Franc Brglez zaradi uboja ter Ida Vučina zaradi tatvine.

Gornja Radgona — trg. Cesar je potrdil imenovanje kraja na Grijsu z Gornjo Radgono trgovom pod imenom Gornja Radgona.

Od Sv. Antona v Slov. Gor. se „Domovini“ poroča, da tamošnji kaplan, bivši brezverec Lasbacher, celo šoloobvezne otroke ima v svojih huj-skajočih društvih ter jih tam trapi in bega s svojim nadri-katoličanstvom. Upamo, da se bodo šolske oblasti — no, gospon Putschggo! — malo za to pobrigale!

Ptuj. Pri volitvah v pridobninsko komisijo so zmagali Nemci v 3. in 4. razredu.

Veliki jesenski sejm priredi štajerska kmetijska družba dne 15. t. m. v Gradcu. Obenem bo razstava gornještajerske živine. Čuje se, da namerava družba prirediti l. 1909. razstavo spodnještajerske živine.

V Dravi je utonil v Ptuj minolo nedeljo slikarski pomočnik Karl Mikolec. Hotel je dvakrat preplavati Dravo, pa je v drugič opešal.

Mariborski mestni očetje so zopet dali duška svoji jezi. Na mariborskem moškem učiteljsku je poučeval neki dr. Ibler, zagrizeni nasprotnik Slovencev. Mož se je obnašal tako drzno, da bi bil vsak slovenski profesor z enakim nestrpnim obnašanjem že davno nemogoč. Sedaj je bil premeščen in razpisano je bilo njegovo mesto. A groza je spreletela mestne očete v Mariboru, ko so čitali, da se zahteva v tem razpisu od prošnjikov tudi znanje slovenščine. „Nemška posest“, so zarjaveli mestni očetje in sklenili ostro resolucijo. In sedaj pogledjmo! Mariborsko učiteljske je določeno za spodnještajersko ljudsko šolstvo, ki je po ogromni večini slovensko. Na tem učiteljsku naj se pripravljajo učitelji za slovenske ljudske šole. Vzgojeni morajo biti v slovenskem duhu. Zato mora biti naša odločna zahteva, da so vsi profesorji na zavodu Slovenci. V dobi slovanske večine v parlamentu se ne bo smela vlada več udajati nemški strahovladi. Na mariborsko učiteljske mora priti profesor — Slovenec!

Zadnja poročila.

V pejasnilo slovenskim zadrugam. Kakor čitamo, se je ustanovila v Ljubljani od krogov narodno napredne stranke zveza slovenskih zadrug. Vpraša se, kako stališče zavzemamo štajerski Slovenci k temu pojavu. Naše stališče je to, da je na polju zadružništva še mnogo dela in pozdravljamo vsako zadružno delo, ki zasleduje zdrave cilje. To pričakujemo z gotovostjo od nove zadružne zveze in jo vsled tega pozdravljamo in ji želimo najlepše uspehe. Dozdaj je sicer združevala celjska zadružna zveza vse neklerikalne zadruge na Štajerskem, Kranjskem, Koroškem in Primorskem. Toda če zlasti nekatere kranjske zadruge mislijo, da bodo pod novo ljubljansko zvezo boljše uspevale, prepušča jim celjska zadružna zveza prosto roko izstopiti in tja pristopiti. Toliko je pa zajamčeno od ustanoviteljev nove ljubljanske zveze, da ista ne bode sama ustanavljala na Štajerskem sploh nobene zadruge, ampak to izključno pripada delokrogu celjske zadružne zveze in nova ljubljanska zadružna zveza ne bode v naprej sprejela nobene štajerske zadruge. Kar se zadrug po drugih deželah tiče, ne bode nova ljubljanska zveza branila nobeni zadruzi, da ostane pri dosednji zvezi v Celju, celjska pa ne bode na noben način ovirala prestopa kake izvenštajerske zadruge k novi ljubljanski zadružni zvezi. S tem je izključeno kakšnokoli nezdravo beganje našega zadružništva.

Javni shod v Žalcu. Južnoštajersko hmeljarsko društvo sklicuje na nedeljo dne 15. septembra ob 3. uri popoldne v Hodnikovo dvorano v Žalec javni shod, na katerem bo poročal g. drž. poslanec Franc Roblek o izvršilnih odredbah k provenienčni postavi. Hmeljarji! Savinčani! Gre se za Vaš obstoj, za biti ali ne biti. Vsakdo naj pride, da povzdigne svoj glas za pravice savinskih hmeljarjev!

Celjskemu okrajnemu glavarstvu! Na Vranskem se je vršil pred večimi meseci shod obrtnikov ormoškega okraja. Na tem shodu smo slišali, da „Obrtna Zadruga“ že sedem let ni imela občnega zbora. Navzlic temu, da smo ta nered takrat javno ožigosali v našem listu, še do danes okrajno glavarstvo v Celju ni ničesar ukrenilo. Pozivljamo c. kr. okrajno glavarstvo, da takoj zahteva od načelnika „Obrtne Zadruge“, naj skliče občni zbor in predloži račune, sicer smo primorani storiti druge korake.

Več obrtnikov.

V pokoj je stopil naddavkar Ignac Gril v Radgoni.

Štajerski deželni zbor se snide v ponedeljek dne 16. t. m. V prihodnji številki se hočemo obširneje ozreti na naloge, ki jih imajo naši slovenski poslanci izvršiti v tem zasedanju.

V Maroku še vedno ni miru. Večina plemen se je podvrgla novemu sultanu Mulej Hafidu. Kakor je čuti, hoče ta vzdržati z Evropejci prijazne odnose.

Klerikalno izobraževalno društvo osnujejo v nedeljo v Mozirju. Krstil ga bo bivši „Triglavov“ predsednik dr. Vrstovšek.

Velika nesreča v rudniku se je pripetila v Esperanza-jami v Mehiki (Srednja Amerika). Užgali so se plini. 27 rudarjev je mrtvih, 130 ranjenih.

Velikansko poneverjenje. Ravnatelj nizozemske banke v Arnheimu je poneveril 5 milijonov mark (6 milijonov kron) in izginil.

Družba sv. Cirila in Metoda je sprejela prispevkov od 1. avg. do 31. avg. 1907 v znesku 4995 kron 73 vin.

Umor. Na železniškem tiru v Laškem trgu so našli včeraj ob 1/4 6 uri zjutraj železničarja Ignaca Lončina čisto razmesarjenega po glavi mrtvega. Lončin zapušča vdovo in šest otrok. Morilca iščejo.

V Konjicah se je poročil včeraj gostilničar v Narodnem domu g. Franc Žager z gospodično Ivanko Jančič iz Laporja.

V Slovenski Bistrici so v ponedeljek vjeli Mehmed Čeriča iz Bosne, ki je dezertiral pred 3 dnevi od 2. bosn. herc. polka v Gradcu.

Dalmatinski deželni zbor se je sešel dne 9. t. m. in bo razpravljal v prvi vrsti o gospodarskih razmerah in njih izboljšanju v deželi. Vlada je postala Dalmaciji nakrat silno naklonjena.

Pohotni oče. 48letni Juri Vogrin, krojač v Mariboru, je večkrat spolno rabil svojega 12 letnega otroka; obsojen je na 15 mesecev ječe.

I. državna gimnazija v Ljubljani. Nečuvna vest prihaja iz Dunaja. Ker se je slovenska javnost odločno uprla, da bi prišel na to gimnazijo za ravnatelja Nemeč, hoče sedaj slavna cesarska vlada izvesti nov škandal. Po celjskem vzorcu hoče deliti gimnazijo v nemške in slovenske paralelke. Za nemško bi bil ravnatelj Nemeč, za slovenske paralelke pa bi se nastavljal podravnatelj pod jerobstvom nemškega glavnega ravnatelja. Dr. Šusteršič je baje o tej nakani že vedel, pa je molčal. A slovenska javnost molčati ne more in ne sme. Vse slovenske poslance nujno pozivljamo, da store v polni meri svojo vseslovensko narodno dolžnost.

Za Bosno in Hercegovino. Zadnji čas se z vedno večjo sigurnostjo vzdržuje vest, da se ustanovi za Bosno in Hercegovino deželni zbor, in da se vrše že vse potrebne priprave.

Pomanjkanje voz na savinski železnici. Dvatisoč bal hmelja čaka v Žalcu, da jih vzame železnica s seboj, a vozovi ne pridejo. Tako skrbi država za svoje železnice! Naši poslanci bodo morali pošteno poropotati po Derschattovih ušesih!

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Slovenske zastave v Celovcu. Ob priliki cesarjevega prihoda v Celovec je vodstvo družbe Sv. Mohorja razobesilo raz svojih poslopij tudi slovenske zastave. Modre mestne očete so pa te zbudile v dno pranemških src in župan je ukazal s silo odstraniti zastave. Nemški značaj Celovca je s tem rešen!

Cesarske vojaške vaje na Koroškem so končale dne 7. t. m. Bile so jako obsežne in so zahtevale od armade veliko štrapac. Cesar je bil z izbornim vedenjem vojaštva jako zadovoljen in je izrazil poveljstvu in vojaštvu pohvalo. Za prisrčen sprejem, ki mu ga je priredilo koroško ljudstvo, se je zahvalil deželnemu namestniku Heinu. Za različne dobrodelne namene je daroval 14.300 kron.

Imenovanje. Ravnateljem gimnazije v Kranju je imenovan Ignac Fajdiga, dozdej profesor v Ljubljani.

V Novem mestu otvori narodna čitalnica javno ljudsko knjižnico.

O kmetijski šoli na Gorenjskem razpravlja „Gorenjec“. Z veseljem pozdravljamo misel, da se za v gospodarskem oziru tako zapuščeno Gorenjsko ustanovi kmetijska šola.

Velikanski požar je dne 5. t. m. uničil v Rovinju v Istri paromlini tvrdke L. Stiba. Škode je 750.000 kron.

Potovalno knjižnico otvori akademično počitniško društvo „Adrija“ v Neblem na Goriškem.

Pri občinskih volitvah v Kanfanaru v Istri, ki je bil dozdej v rokah Lahov in Lahonov, so zmagali Hrvati. Tako pada pri vedno bolj probujajoči se zavednosti v Istri občina za občino v roke Hrvatov in Slovencev!

Slovensko ljudsko šolo v Trstu in sicer v notranjem mestu, otvori družba sv. Cirila in Metoda. Tako je pokazalo novo vodstvo, da pojmuje svojo nalogo. Prepričani smo, da bo morala vlada vzeti obe tržaški ljudski šoli, oskrbovani sedaj od družbe, po času v svojo oskrbo.

Razne novosti.

Shod svobodemiselcev v Pragi, ki je pričel dne 5. t. m., je bil obiskan od nad 3000 ljudi iz vseh delov sveta, zastopnikov vseh narodov. V častno predsedstvo je bil izvoljen tudi slovenski pesnik Anton Aškerc.

45 milijonov kron škode je napravil nedavno velikanski požar v japonskem mestu Hakodatu. Zgorelo je nad 10.000 hiš in kakih 60.000 ljudi je ostalo brez strehe.

Nesreča na železnici. Med postajama Bukaczovce in Zuravno v Galiciji je zdrknil s tira poštni vlak z osmimi vozi. Tri osebe so ubite, 14 je hudo, nad 90 pa lahko ranjenih.

Strašna rodbinska drama. V Zemunu je magistratni uradnik Lovrek ubil s sekiro svoje štiri otroke, nato pa se je ustrelil. Preganjala ga je blazna misel, da je jetičen ter da so tudi otroci dobili od njega kal jetike.

Trgovina z dekleti. V Petrogradu je našla policija v neki hiši okoli 50 deklet, večinoma Madjark in Poljakinj, ki so jih kupčevalci z dekleti privabili v Petrograd, da jih tam izroče v zloglasne hiše. Ruska javnost zahteva, naj se stvar strogo preišče.

Društvene vesti.

Celjsko godbeno društvo priredi v nedeljo, dne 22. t. m. s svojo Narodno godbo pomnoženo z godci slavne železničarske godbe na Zidanemmostu skupaj 40 mož, veliki društveni vrtni koncert v „Narodnem domu“ v Celju. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 60 v za osebo, člani Celjskega godbenega društva so vstopnine prosti. Člani „Slov. del. podp. društva“ in vojniki plačajo samo 40 v za osebo. Ker se pa namerava porabiti eventuelni prebitek koncerta za nabavo novih uniform za godce, se preplačila hvaležno sprejmejo. V slučaju slabega vremena se koncert ne vrši. K mnogobrojnemu posetu vabi vljudno odbor.

Izobraževalno društvo v Št. Petru v Sav. dolini priredi s sodelovanjem savinskih dijakov dne 15. septembra ob 4. uri popoldne v prostorih g. Šribarja narodno igro „Deseti brat“. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

Šmarski diletantje so uprizorili v nedeljo v prostorih gosp. Habjana v Šmarju veseloigro „V Ljubljano jo dajmo“. Igralci so rešili svoje vloge izvrstno. — Igra se ponovi v nedeljo, 15. septembra 1907, ob 3. uri popoldne.

Hrastnik. V nedeljo, dne 15. t. m. priredimo pod kozolcem g. F. Roša veselico v prid nanovo ustanovljeni „Narodni čitalnici“. Vprizori se burka „Bratranec“, šalospjev „Kofetarice“, pevski zbor čitalnice zapoje „Ljubica“ (Foerster) in „Jurešičeva putnica“. Sodeluje godba slavnega „Paz. in del. podp. društva“ iz Trbovelj. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Po sporedu ples, vrtljak, ribarenje na dobitke i. dr. Prosimo obilne udeležbe.

Stara cesta. Preteklo nedeljo priredil je krajni šol. svet v Stanjkovi gostilni tombolo v prid revnim učencem iz Stare ceste, katera se je obnesla nepričakovano dobro. Udeležba, posebno od domačinov, je bila zelo velika in temu primeren je bil tudi prebitek (180 K). — Ljutomerčane je zastopal g. Čagran; mnogim se je zdel pot predolga in prenaporna. Hvala vsem, ki ste na kakršnokoli način pripomogli k boljšemu uspehu!

Bralno društvo pri Sv. Barbari pri Mariboru ponovi dne 15. t. m. šaligro „Trije tički“. Začetek po večernicah. Vstopnina znižana in sicer sedeži 25 kr., stojišča 10 kr. Ker je dobiček namenjen za nakup novih knjig bralnega društva, kojega knjižnica se razširi, kakor hitro bo mogoče v javno ljudsko knjižnico, se preplačila hvaležno sprejemajo in se posebno od tistih, ki se zadnjic niso mogli udeležiti, pričakuje najobilnejše udeležbe. Del dobička je namenjen tudi družbi sv. Cirila in Metoda. Posebna vabila se tokrat ne bodo razpošiljala.

Akad. fer. društvo „Prosveta“ v Ljubljani. Na občnem zboru v Celju dne 5. t. m. novoizvoljeni odbor, se je v svoji seji dne 9. t. m. konstituiral tako-le: predsednik: cand. iur. Avgust Munda; podpredsednik: cand. iur. Oton Fettich; tajnik: stud. iur. Josip Klepec blagajnik: stud. iur. Fran Trampuž; knjižničar: stud. iur. Albin Pleško; namestnika: stud. iur. Rudolf Savojic in stud. agr. Albert Vedernjak; preglednika: cand. ing. Janko Hočevan in cand. iur. Anton Sodnik.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani prosi vse slavne podružnice, sokolska, pevka in druga društva, da blagovolijo meseca septembra, ali sploh v jesenskem času napraviti kako malo veselico, igro, tombolo ali kaj drugega v prid družbe. Vsak znesek bode družba z radostjo sprejela, kajti izdatkov je vedno več, skrbeti je treba, da bo vedno dovolj novcev na razpolago. Rodoljubi, kvišku srca!

Izkaz posredovalnice „Slov. trgovskega društva“ v Celju.

V službo se sprejme: 2 poslovođa, 9 pomočnikov mešane, 4 pom. manufakturne in 4 pom. železninske stroke, 4 vajence.

Službe išče: 1 kontoristinja, 2 pom. in 1 prodajalka mešane stroke.

Posredovalnica deluje za delodajalce brezplačno, delojemalce proti mali odškodnini.

Zahvala.

Odbor, ki je priredil ljudsko veselico, 1. septembra t. l. v Zgornji Polskavi je izročil podpisane šolskemu vodstvu 105 K kot prebitek dohodka, ki ga je imel ob tej priliki z naročilom, istega uporabiti za nakup učil in obleke za uboge otroke, deloma pa za pomnoženje šolske knjižnice. Šolsko vodstvo se radi tega čuti dolžnega gg. visokošolcema Ivanu in Franu Hojniku, kakor tudi vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je dosegel tako lep uspeh, izreči v imenu šolske mladine prav iskreno zahvalo.

Šolsko vodstvo Gornja Polskava,

dne 8. septembra, 1907.

Jos. Sabati, nadučitelj.

Zaradi pozne sezone razprodajam svojo zalogo

čevljarskih izdelkov

165 2-1

po jako znižani cenah.

Po meri izdelam obutala tekom 24. ur, od zunaj naj se upošlje mera. Za obilen obisk prosi

ŠTEFAN STRAŠEK

čevljarski mojster, **CELJE**, Graška cesta.

V najem se odda lepa

SOBA

168

eventuelno tudi s hrano.

Na stanovanje se sprejmeta

dva dijaka

Več se izve v uredništvu „N. L.“

Mlad učitelj

želi vstopiti takoj v kako privatno službo; bodisi v kakšnem denarnem zavodu, banki ali tvrdki. Razen druge vsestranske izobrazbe je še posebno izooražen v godbi in risanju. Ponudbe naj se blagovoljo vposlati do 1. oktobra uredništvu „NARODNEGA LISTA“.

166 3-1

Velikanske kunce

(domače zajce), plemenske in mladiče belgijske in francoske pasme ter one, ki so nastali vsled križanja teh pasem, daje po najnižjih cenah

153 5-1

Rud. Löwy
v Središču, Spodnji Štajer.

Kdor želi kaka pojasnila, naj priloži
pismu znamko za odgovor.

Dva učenca

163 8-1

s primerno naobrazbo sprejme v trgovino s papirjem, knjigami in šolsk. potrebščinami

Ant. Umek v Brežicah in Krškem

Prodajalka

izučena v trgovini mešane stroke. se sprejme takoj na deželi. Kje, pove uredništvo tega lista.

715 3-2

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze sočutja med boleznijo in sožalja ob smrti nepozabnega soproga, oziroma očeta, gospoda

Vekoslava Strmšeka

nadučitelja v Št. Petru na Medvedovem selu

izreka najiskrenejšo zakvalo: velečastitim gg. duhovnikom za opravilo pogrebnih obredov, pred vsem g. profesorju J. Vrežetu kot voditelju istih in domačemu g. župniku Fr. Gomilšek za ginljiv nagrobni govor, g. Lud. Černeju, Luki Jelencu, dr. Josipu Zabukovšku za njih pretresljive, milega pokojnika slaveče besede ob odprtem grobu, cenjenim pevcom za žalostinke, g. okr. šol. nadzorniku Jos. Supaneku, članom okr. in kraj. šol. sveta, občinskemu zastopu, vsem tovarišicam in tovarišem, prijateljem in znancem širom domovine, kakor soobčanom za spremstvo rajnega na zadnji poti, vsem darovateljem vancev, med temi Zvezi avstr. jugoslov. učit. društev, Zvezi slov. štaj. učiteljev in učiteljic in šmarsko-rogaškemu učiteljskemu društvu.

Žalujoča rodbina.

Darujte za „NARODNI SKLAD“!

P. n.

Usojam si uljudno naznanjati, da otvorim z dne
15. septembrom t. l. svojo

ново moderno urejeno gostilno

tik žalskega trga v Gotovljah.

Potrudil se bodem nuditi svojim gostom **najboljšo postrežbo**, ter se za obilen obisk najtopleje priporočam.

Franč Virant
gostilničar v Žalcu.

(171) 3-1

SVARILO

Svarim vsakega v lastno korist, kateri bi šel za letošnjo jesen kam drugam blago kupovat predno si naroči vzorce ali si zalogo osebno ogleda v Trgovski hiši manufakturnega in modnega blaga na drobno in na

R. STERMECKI, CELJE

debelo založnik c. kr. d. uradnikov. Zaloga velikanska. Cene čudovito nizke. Postrežba strogo solidna. Nakup neprisiljen. Vzorci proti vrnitvi na vse strani zastoj.

Kdor želi kupiti **uro, srebrnino ali zlatnino**, naj se obrne na največjo in najcenejšo tvrdko

Rafael Salmič

v „Narodnem domu“ v Celju

Velikanska zaloga niklastih, jeklenih, srebrnih in zlatih žepnih ur, budilk, vsakovrstnih stenskih ur, srebrnih in zlatih prstanov, uhanov, zapestnic, verižic, priveskov itd. Velika izbor **očal, naočnikov, zdravniških in drugih termometrov, barometrov, tehtnic za vino, mošt, žganje** itd. Prosim, **oglejte** si mojo trgovino in zalogo.

Velika delavnica za vsakovrstna popravila.

Vsakomur je na ogled stotine zahvalnih in priznalnih pisem.

Naročite cenike, katere razpošiljam zastoj in poštnine prosto.

Točna postrežba!

Nizke cene!

Pšenico kupuje po najvišji cen
Alojz Kupec, mlinar
v St. Lovrencu p. Sv. Pavel
pri Preboldu. 162 17-1

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi
potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in
igralnih kart

Zvezna trgovina
Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni,
dokumentni, ministrski, ovitni in
barvani papir.

svilnički peresa peresniki radirke
kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane
z eno ali dvema kolo-
nama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

občinske urade krajne šolske svete, učitelj-
stvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitnin-
ske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike,
notarje in privatnike.

Časna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnatere vreče vseh velikosti po origi-
nalnih tovarniških cenah

Štampilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatnike izvršujejo
se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in svetlečnice
od najpreprostejših do najfinejših.

Albumi za slike, dopisnice in
poezije. (3) 17

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine
so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo
izjemne cene.

Priznana dobro blago.
Solidna in točna postrežba.

Praktični in zobozdravnik

dr. Janko Sernec

ordinira zopet od ponedeljka od 8—10 in 2—¹/₂ 4;

zobozdravniške ordinacije od 8—12 in 2—5.

:: Po nedeljah in praznikih le dopoldne. ::

Učenec za fotografsko obrt

se takoj
sprejme v
uk starost
od 16 let

naprej; z dobrimi šolskimi spričevali; naslov pove upravništvo „Narodnega lista“ v
Celju. Za odgovor naj se doda znamka za 10 vinarjev. Sprejme se tudi

že izučeni fotografski pomočnik.

140 10-3

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

167 16-1

Franjo Bureš

urar, očalar v Mariboru
in zlatinar

Tegetthofova ulica št. 33.

priporoča sl. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrst-
nih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, daljnogledov,
raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah.
Garancija več let. Vsi popravki se točno in hitro izvrše.

Zahtevajte v vseh tobakarnah!

Slovenci!

Zahtevajte v vseh prodajalnah!

Kupujte samo cigaretni papir in svalčične storžke izborne kakovosti

Cirila in Metoda

od katerega ima družba sv. Cirila in Metoda določene odstotke.

Edina zaloga za Spodnje Štajersko: „ZVEZNA TRGOVINA“ v Celju.

143 21-3

Vinska trgatev se bliža!

Najboljše

vinske stiskalnice,

sadne in grozdne mline kakor poljedelske stroje najboljšega proizvoda dobite pri tvrdki:

„MERKUR“, P. MAJDIČ

TRGOVINA Z ŽELEZNINO V CELJU.

Bogata zaloga najraznovrstnejše železnine, orodja, vodovodnih naprav,
nagobjnih križev, peči, štedilnikov, zoper ogenj in vlom varnih blagajn,
najboljših šivalnih strojev. Nepremočljive vozne in komatne plohte.

Za jesensko gnojenje najboljša umetna gnojila:

Tomaževa žlindra, kalijeva sol in kajnit.

Poučni spisi in ceniki zastoj.